

Partiosymboliikasta

Keskeisten partiosymbolien taustoja

partiokilta Vi-Fi 12.4.2022

Kimmo ”Kipe” Vääriskoski

Tivistelmä Vi-Fin kotisivuille

Partiolilja, taustaa

- B-P otti liljakuvion käyttöön jo sotilasaikanaan, kun hän kehitti tunnuksen tiedustelupartiopojille kannettavaksi. Kuvion symboliikka tuli siis tuolloin varsin suoraan nuolenkärjestä.
- Partiopojan kirjaan 1908 B-P kirjasi tämän ajatuksen niin, että rauhan aikana nuolenkärki osoittaa pojalle oikean suunnan hänen suorittaessaan velvollisuutensa ja palvellessaan toisia.
- Nuolenkärkikuvion saatua kritiikkiä, B-P linjasi kuvion liljaksi, joka muistuttaa kompassineulaa, osoittaen kohti oikeaa. Lisäksi hän ilmaisi sen kuvastavan kuninkaallista fleur-de-lisiä, puhtauden ja rauhan symbolia.
- Liljan erottamiseksi sen muusta käytöstä, lisättiin siihen vielä kaksi tähteä. Tähdet ovat viisikärkisiä, jolloin ne yhdessä muistuttivat partiolain kymmenestä kohdasta.
- 1916, kun sudenpentuohjelma lanseerattiin, B-P vertasi partioliljan tähtiä myös sudenpennun innosta kiiluviihin silmiin.
- Kompassinuolen tarina pohjaa Napolin kuningas Charlesin aikaan. Italiaksi pohjoinen on "tramontane" ja alun T-kirjain muokattiin Flavio Giojan toimesta kuninkaan kunniaksi muistuttamaan nykyistä liljamaista kompassinuolta. Ranskan hovi jatkoi kuvion käyttöä kuninkaan tunnuksena.

Partiolilja WOSM:n tunnuksessa

- Nykyinen maailmanjärjestö WOSM:n tunnus koostuu neliosaisesta liljasta, joka on ympäröity merimiessolmulla sidotulla köydellä. Värien selitys: valkoinen (hopea) kuvaa puhtautta ja violetti johtajuutta ja palvelua.
- Liljan keskiosa osoittaa ylös, kuvaten partion arvopohjaa ja -kasvatusta sekä useimmissa partiolupauksissa esiintyvää velvollisuutta jumalaa kohtaan.
- Liljan vasen puolisko kuvaa palvelua ja oikea puolisko partiolain (partioihanteiden) noudattamista.
- Viisisakaraiset tähdet puoliskoissa kuvastavat totuutta ja tietoutta sekä muistuttavat alkuperäisen partiolain kymmenestä kohdasta.
- Kolme osaa yhteen sitova keskiosa eli sidos kuvaa partion maailmanlaajuista perhettä.
- Liljaa ympäröivä köysi kuvaa ympyrämuodollaan partioliikkeen ykseyttä.
- Merimiessolmu köydessä kuvaa partioliikkeen vahvuutta yhteisenä perheenä.

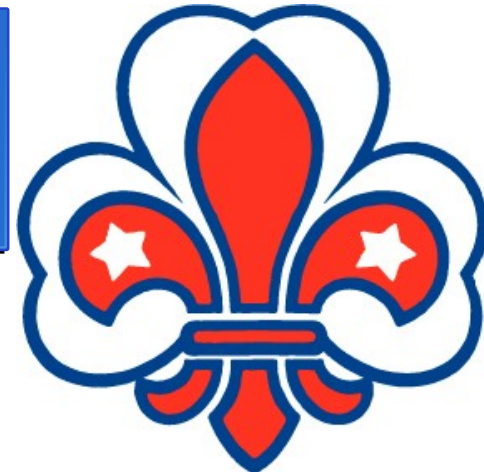
WAGGGS:n kolmiapilatulnns

- Kolmiapila otettiin käyttöön partiotyttöjen tunnuksena heti vuodesta 1909 lähtien, mutta sen muoto vakiintui vasta kuudennen maailmankonferenssin myötä 1930, kun tunnuksen muodosta päätettiin lippua varten.
- Tunnuksen värien selitykset: kultainen apila tummansinisellä pohjalla kuvaa kaikkien maailman lasten ylle paistavaa aurinkoa.
- Apila on kolmilehtinen, sillä se kuvaa B-P:n alkuperäisen partiolupauksen kolmea osaa.
- Tunnuksen kaksi tähteä kuvaavat partiolupausta ja partiolakia (ihanteita).
- Keskimmäisen lehden suoni kuvaa kohti oikeaa osoittavaa kompassinuolta.
- Apilan varsi kuvaa ihmiskunnan rakkauden liekkiä, joka palaa kirkkaana partiolaisen sydämessä.
- Tunnukseen liitetään usein myös kolme ensimmäistä maailmankeskusta sekä WAGGGS:n vahva painotus rauhankasvatukseen, vaikkeivät ne viralliseen selitykseen sisällykään. (Rauhankasvatus kuitenkin sisältyy WAGGGS:n nykyisen lipun hopeisen alakulman selitykseen.)

ISGF:n/SPYP:n tunnus

- Suomen Pyhän Yrjänän Partiokillat käyttävät International Scout and Guide Fellowshipin tunnusta sellaisenaan.
- Tunnuksessa yhdistyvät molempien partion maailmanjärjestöjen tunnuksat niiden symboliikan säilyttäen. Tämä myös yhdistää kiltatoiminnan osaksi kansainvälistä partioliikettä.
- Liljan sidokseen, jonka kautta myös kolmiapila liittyy osaksi kokonaisuutta, liitetään kiltatoiminnassa solidaarisuus toisia kohtaan.
- **Värien selitykset:** valkoinen kuvaa puhtautta ja punainen kuvaa rakkautta.

SP:n lilja-apilaristi

- Lilja-apilaristin otti käyttöön alkujaan Partiosäätiö, jolle Tapio Vallinoja sen suunnitteli jo vuonna 1964.
- Reilun kymmenen vuoden päästä perustettu Suomen Partiolaiset otti merkin käyttöönsä ilman tunnusta ympäröivää tekstiosaa.
- Tunnus yhdistää maailmanjärjestöjen tunnukset ristipohjalle, jonka koettiin kuvaavan hyvin maamme vahvasti kristillisperustaista partiotoimintaa.
- Risti kuvaa myös Suomen lippua ja muistuttaa uskollisuudesta omaa maata kohtaan.
- Lilja- ja apilakuviot suuntautuvat kaikki ulos päin, mikä kuvastaa partiotoiminnan kansainvälistä luonnetta.

Muista kotimaisista symboleista

- Suomalaisessa partiosymboliikassa ovat jokseenkin vahvasti esillä kansainvälisten symbolien ohella myös suomalaiskansalliset, kalevalaiset symbolit ja termit.
- Kalevalaisuutta edustaa mm. virallinen leiripäähine väiski, Väinämöisen lakki, josta nykyisin on käytössä lähinnä lippuväreillä tehty edustusversio. Alkujaan väiskit tehtiin kuitenkin lippukunnan omia värejä käyttäen.
- Järjestötunnuksia myöten esiintyneet ja edelleen useissa lippukuntien tunnuksissa ovat myös runonlaulajan kädet.
- Aiemmin osastonjohtaja, nykyisin seikkailijaryhmän johtaja sampo on saanut sekä nimensä että tunnuksensa kalevalaisesta perinteestä.

Heraldiikasta partiossa

- Partiotöiminnassakin erityisesti lippujen osalta on vaalittu kilpien vaakunoista nousseita heraldiikan perinteitä ja periaatteita.
- Heraldisia periaatteita tiivistetysti (1/2):
 - Väreinä metallit hopea (valkea) ja kulta (keltainen) sekä varsinaiset värit punainen, sininen, musta, vihreä ja purppura, jonka käyttö on rajoitettua. Sävyjä ei koskaan määritellä, mutta yleensä pyritään käyttämään ns. keskisävyjä.
 - Metallien ja varsinaisten värien lisäksi ovat käytössä (joskin partiossa lippujen ja tunnusten kohdalla varsin harvoin) turkikset ja ns. luonnonvärit. Turkiksia, esim. oravaa, kuvataan vakiintuneilla kuvioilla. Luonnonvärejä pääsääntöisesti pyritään välttämään, mutta esim. Lapin maakuntavaakuna käyttää ihonväriä.
 - Väreillä ei heraldisesti sinänsä ole merkityksiä, mutta tunnuksissa niihin niitä kuitenkin tavataan liittää, kuten edelläkin jo on nähty. Ne usein mainitaankin tunnusten kuvauksissa, vaikkeivät ne heraldiikkaa olekaan.

Heraldiikasta partiossa

- Partiotöiminnassakin erityisesti lippujen osalta on vaalittu kilpien vaakunoista nousseita heraldiikan perinteitä ja periaatteita.
- Heraldisia periaatteita tiivistetysti (2/2):
 - Metallia ei voi kuvioissa koskea toista metallia eikä väri toista väriä. Ne siis vuorottelevat. Terävät kärjet voivat olla vastakkain, mutta usein tällöinkin käytetään ns. erokeväriä, jona toimii yleensä musta.
 - Pyrkimys ns. hyvässä heraldiikassa kahteen väriin (metalli ja ei-metalli), kolmas tulisi ottaa käyttöön vain erityiseen tarpeeseen. Neljäs väri katsotaan usein jo huonoksi heraldiikaksi.
 - Kuvioina käytetään vakiintuneita kuvioita, joista monet voi piirtää hieman eri tavoillakin. Kilvestä, lipusta tai merkistä, jossa on noudattu heraldisia periaatteita, tulisi kuitenkin voida kirjoittaa kuvaus, jonka perusteella kuka tahansa heraldiikkaa tunteva voisi sen tunnistettavasti toistaa tekstin varassa.

Heraldiikasta partiossa

- Partiohuiveilta tai niiden takakolmioiden tunnuksilta edellytettiin niiltäkin vielä 1990-luvulla tiettyjen heraldisten periaatteiden noudattamista, vaikka linja niiden suhteen ei koskaan erityisen tiukka ole ollutkaan. Lippujen teemoihin sidottuina heraldiikkaa tosin on tullut mukaan luonnostaan.
- SP lakkautti tunnukset hyväksyneen tunnustoimikuntansa 2000-luvulla, mistä on seurannut kirjavuutta myös lipuissa, mutta erityisesti huiveissa.
- 1972 perustettu Partioheraldikot ry on alkuun hyväksynyt tunnuksia, myöhemmin SP:n tunnustoimikunnan aikana antanut lausuntoja ja nykyisin ainoastaan kouluttaa ja tukee partiolaisia ja partioyhdistyksiä, jotta heraldisia perinteitä tunnettaisiin ja voitaisiin noudattaa partiossakin.

Kansainvälistä tapasympoliikkaa

- **Tunnus:** ole valmis! (Aina valmiina!) on käytössä sekä WOSM:n että WAGGGS:n parissa. Se on peräisin B-P:ltä ja alkuperäisessä muodossaan Be Prepared sisältää myös hänen nimikirjaimensa.
- **Päivän hyvä työ** tuli sekin jo B-P:ltä, WAGGGS pitää sitä esillä alkuperäisellä nimellään, WOSM tapaa käyttää siitä nykyisin termiä palvelu. Päivän hyvästä työstä muistuttamaan jotkin järjestöt ja lippukunnat opettavat edelleen sitomaan pienet solmut partiohuivin liepeiden päähän.
- **Vasemmalla kädellä kätteleminen** periytyy B-P:n Afrikan-ajalta: partiolainen voi aina luottaa toiseen partiolaiseen, joten hän voi tervehtiessään laskea symbolisen kilpensä.
- **Partiotervehdys** tehdään pitämällä kolme sormea ojennettuina partiolupauksen kolmesta kohdasta (ja WAGGGS:laisittain myös eheydestä, kansalaisuudesta ja hengellisyydestä) muistuttaen sekä taivuttaen peukalo ja pikkusormi siten, että peukalo tulee kämmenelle pikkusormen päälle. Suurempi päällä kuvaa tässä sitä, kuinka suurempi partiolainen (johtaja) antaa tukensa pienemmälle. Joissain maissa partiotervehdys tehdään olkapään tasalla, joissain ohimon tasalla. Ns. suuri tervehdys, jossa käsi on ojennettuna etuylhäärille, on lähes kadonnut tapakulttuurista.
- WAGGGS:n kansainvälisistä perinteistä meille periytyvät mm. **sisaruspiiri** ja sen päättävä kääntyminen lähtöä kohti sekä **ystävyydensolmu**, joka voidaan solmia partioystävän huiviin.
- Meiltä kansainvälisiin perinteisiin taas on päätynyt World Song eli Partiomarssi (alkujaan Metsänkävijöiden marssi, SP:n marssina taas tunnetaan näiden kahden yhdistelmä).

